

Oog-enblikje

Kleine zaken en voorvallen uit het dagelijks (school)leven, er oog voor hebben, kort bij stil staan en het een plekje proberen te geven.

Schaap

Stel dat u op een feestje een u onbekend persoon tegenkomt en deze persoon vertelt u eerst niet wat zijn* beroep is maar geeft wel een opsomming van enkele van zijn dagelijkse werkzaamheden. Hij geeft aan dat hij verantwoordelijk is voor:

- de aansturing van een team van hoogopgeleide (minimaal HBO-niveau) professionals met vaak een vast beeld hoe hun werk er moet zien.
- het voeren van formele gesprekken met de individuele collega's, zoals functionerings- en beoordelingsgesprekken.
- het bezoeken van collega's op hun werkplek, het tonen van belangstelling voor de uitvoering, en bij sommige collega's ook controleren of men zich aan de afspraken houdt.
- bij ziekte alle contact met een Arbodienst, van het doen van meldingen tot het opstellen van een re-integratieplan en het voeren van re-integratiegesprekken.
- het in detail verantwoorden aan de overheid van het gevoerde beleid en vooral de resultaten van dat beleid.
- de tientallen klanten over de vloer in verschillende leeftijden, van 4 tot pakweg 70 jaar.
- het bedenken en draagvlak krijgen voor de inhoudelijke koers van de organisatie.
- het voeren van financieel beleid, niet allen op hoofdlijnen, maar ook 'het werk achter de komma': bv. het inboeken en coderen van nota's, uitbetalen kleine declaraties enz.
- de zorg voor het gebouw en de omliggende ruimte: van het opstellen van een meerjaren-onderhoudsplan, het melden van vandalisme tot het controleren van een aannemer.
- het doen van secretariaatswerkzaamheden zoals het aannemen van de telefoon, sorteren van de post enz.

De kans is vrij groot dat die onbekende persoon een directeur van een basisschool is. Deze functionaris voert inderdaad deze taken uit en ik kan u verzekeren dat deze lijst nog niet eens volledig is. Er zijn ook nog veel directeurs van kleinere scholen die daarnaast ook nog enkele dagen of dagdelen voor de klas staan. Of directeurs die een zieke leerkracht moeten vervangen als er op enig moment niet een vervanger beschikbaar is.

Logisch dat het heel moeilijk is mensen voor deze functie te vinden. Uit gesprekken met verantwoordelijke directeur-bestuurders van scholenkoepels blijkt al jaren dat het steeds lastiger wordt directeurs voor de grote(re) basisscholen (meer dan 200 leerlingen) te vinden. Op geplaatste advertenties komen slechts enkele reacties en na bestudering blijven er hooguit 1 à 2 kandidaten over voor een vervolgesprek. Nu heeft men natuurlijk maar één goede kandidaat nodig, maar de beperkte keuze kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van het onderwijs aan die school.

Overigens: voor leidinggevendenden van scholen voor Voortgezet Onderwijs (en hoger) geldt dit allemaal niet omdat op die scholen een veelvoud aan ondersteunende functionarissen is.

De oplossing voor dit probleem ligt in mijn ogen in de opsplitsing van verantwoordelijkheden en de daarmee samenhangende activiteiten van de directeur. Opsplitsing in een verantwoordelijk iemand voor de onderwijsactiviteiten, en daarmee samenhangend de zorg voor het personeel (zij zijn immers de uitvoerders van het onderwijs). En er moet een verantwoordelijk iemand komen voor meer de harde kant van het onderwijs: m.n. de financiën en het gebouw. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de directeur onderwijs, de verantwoordelijke persoon voor financiën en gebouw staat daar hiërarchisch gezien onder.

Volgens mij heeft deze werkwijze veel voordelen, m.n. het hierboven geschetste takenpakket kan beter worden verdeeld en dan vooral naar ieders kwaliteiten en voorkeuren. Iemand die gekozen heeft voor het onderwijs zal zich beter thuis voelen bij de onderwijskundige kant, de meer zakelijke ingestelde persoon kan zich uitleven op de cijfers, spreadsheets, begrotingen enz.

Nu is het onmogelijk, ik spreek uit eigen ervaring, om alles 'goed' te doen. Het beeld van de goochelaar die teveel ballen in de lucht moet houden past hier bij. Of, om een ander beeld te gebruiken: het genoemde takenpakket is niet voor een schaap met vijf poten, maar toch minstens zes!

* voor het leesgemak kies ik de mannelijke vorm.

